

കാലാവസ്ഥാമാറ്റം തടയലും സാമൂഹിക പങ്കും

ഐ സി എ ആർ-സെൻട്രൽ മറൈൻ ഫിഷറീസ് റിസർച്ച് ഇൻസ്റ്റിറ്റ്യൂട്ട്

ഇന്ത്യൻ കൗൺസിൽ ഓഫ് അഗ്രികൾച്ചറൽ റിസർച്ച്

എറണാകുളം നോർത്ത് പി.ഒ.

വെബ്സൈറ്റ്: www.cmfri.org.in

ClimEd Series-IIIC

‘കാലാവസ്ഥാമാറ്റം തടയലും സാമൂഹിക പങ്കും’ എന്ന ഈ നിർദ്ദേശക ലഘുലേഖ ബെൽമോണ്ട് ഫൻഡഡ് പ്രൊജക്ട് - ‘ഗ്ലോബൽ അണ്ടർസ്റ്റാൻഡിങ് ആൻഡ് ലേർണിംഗ് ഫോർ ലോക്കൽ സൊല്യൂഷൻസ്: റെഡ്യൂസിങ് വൾനറബിലിറ്റി ഓഫ് മനൈൻ ഡിപെൻഡന്റ് കോസ്റ്റൽ കമ്മ്യൂണിറ്റീസ്’ എന്നതിന്റെ ഭാഗമായി കാലാവസ്ഥ മാറ്റങ്ങളെയും കാലാവസ്ഥ ശാസ്ത്രത്തെയും സമൂഹത്തിലുടനീളം ബോധവൽക്കരിക്കാനായി വികസിപ്പിച്ചെടുത്ത ഒന്നാണ്.

പ്രസിദ്ധീകരണം

ഡയറക്ടർ

സി. എം. എഫ്. ആർ. ഐ.

പ്രസിദ്ധീകരിച്ചത്

സെപ്റ്റംബർ 2017

തയ്യാറാക്കിയത്

ഡോ. ശ്യാം എസ്. സലീം

ഡോ. വിപിൻ കുമാർ വി. പി.

ആതിര എൻ. ആർ.

ആൻ മേരി ജെഫി

ഡിസൈനുകൾ

അനീഷ് വർഗീസ്

ആമുഖ വിവരണം

ഇത് പ്രധാനമായും കാലാവസ്ഥ വ്യതിയാനത്തെപ്പറ്റി അവബോധമുണർത്തുന്നതിനും കാലാവസ്ഥ ശാസ്ത്രത്തെ വളരെ മികച്ച രീതിയിൽ മനസ്സിലാക്കുന്നതിനും വേണ്ടിയുള്ള ഒരു സമൂഹത്തിന്റെ വിവിധ ഉത്തരവാദിത്വങ്ങളെ ചൂണ്ടിക്കാട്ടുന്നു. കൂടാതെ അനുരൂപീകരണ പ്രക്രിയകൾ കണ്ടെത്തുന്നതിനും അവയെ പരിപോഷിപ്പിച്ചു ഗ്രാമീണ തരത്തിലുള്ള പദ്ധതികൾക്ക് ഊന്നൽ കൊടുക്കുകയും, അത് വഴി മത്സ്യ കർഷകരെ ബോധവാന്മാരാക്കാനും ശ്രമിച്ചിരിക്കുന്നു.

കാലാവസ്ഥാമാറ്റം തടയലും സാമൂഹിക പങ്കും

പ്രൊഫ. സി. എ. ആർ-സെൻട്രൽ മനോരമ ഫിഷറീസ് റിസർച്ച് ഇൻസ്റ്റിറ്റ്യൂട്ട്
ഇന്ത്യൻ കൗൺസിൽ ഓഫ് അഗ്രികൾച്ചറൽ റിസർച്ച്
എറണാകുളം നോർത്ത് പി.ഒ.
വെബ്സൈറ്റ്: www.cmfri.org.in

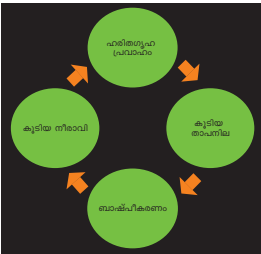

കാലാവസ്ഥാ വ്യതിയാനം:

സമയഗണ്യമായ രീതിയിൽ ഒരു പ്രദേശത്തെ കാലാവസ്ഥയിൽ വരുന്ന ദീർഘമായ മാറ്റം.

ആഗോളതാപനം: ഒരു ആഗോള മുന്നറിയിപ്പ്

എരിയുന്ന ഫോസിൽ ഇന്ധനങ്ങൾ/വനനശീകരണം എന്നിവയിൽ നിന്നുള്ള കാർബൺ ഡൈ ഓക്സൈഡ് ഉദമനം ഹരിത ഗൃഹ പ്രഭാവത്തിന്റെ വർദ്ധനവിന് കാരണമാകുന്നു. തന്മൂലം ഭൂമിയുടെ ശരാശരി അന്തരീക്ഷ താപനിലയിൽ വർദ്ധനവ് ഉളവാകുന്നു.

ആസന്നമായ ഭരണരംഗം:

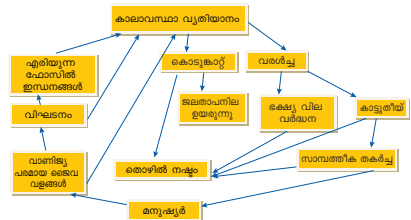
പ്രാചീന കാലഘട്ടം മുതൽ ആഗോളപരമായും പ്രാദേശികപരമായും ഭൂമിയുടെ കാലാവസ്ഥയിൽ വ്യത്യാസങ്ങൾ കണ്ടു വരുന്നു. മാനുഷിക പ്രവർത്തനങ്ങളുടെ ഫലമായി വരുന്ന ഇവ ഇതിനകം സമൂഹത്തിന്റെ വിവിധ മേഖലകളെ വളരെ സാരമായ രീതിയിൽത്തന്നെ ബാധിച്ചിട്ടുണ്ട്. സാമ്പത്തിക സാമൂഹിക വാണിജ്യ മേഖലകളിൽ ഒരു നെഗറ്റീവ് അനുഭാവം ഉളവാക്കാൻ ഇത്തരം പ്രവർത്തനങ്ങൾക്കു ഒരു പരിധിവരെ സാധിച്ചു. വർദ്ധിച്ചുവരുന്ന

ഇത്തരം പ്രവർത്തനങ്ങൾ ആസന്നമായ ഒരു ഭരണത്തിനെയാണ് ക്ഷണിച്ചുവരുത്തുന്നത്.

കാലാവസ്ഥാ വ്യതിയാന കാരണങ്ങൾ:

കാലാവസ്ഥാ മാറ്റത്തിന്റെ മൂലഘടകങ്ങൾ

- സ്വാഭാവിക പ്രക്രിയകൾ.
- മനുഷ്യ പ്രവർത്തനങ്ങളുടെ ഫലം.

സ്വാഭാവിക മാറ്റങ്ങൾക്കു പുറമേ സമുദ്ര നീരൊഴുക്കിലെ വ്യത്യാസവും അന്തരീക്ഷ വ്യതിയാനവും കാലാവസ്ഥ വ്യതിയാനങ്ങൾക്കു കാരണമാകുന്നു.

കാലാവസ്ഥാ വ്യതിയാനം മൂലം ഉണ്ടാകുന്ന സാമൂഹിക മാറ്റങ്ങൾ

കാലാവസ്ഥാ വ്യതിയാനം സമൂഹത്തിലെ വിവിധ മേഖലകളായ ജലസ്രോതസ്സുകൾ, ഭക്ഷ്യ ഉത്പാദനം, ഊർജ്ജ ഉപയോഗം, ഗതാഗതം, വാണിജ്യം, വിനോദം എന്നിവയെ കൂടാതെ ദേശീയ സുരക്ഷയെ പോലും വളരെ സാരമായ രീതിയിൽ തന്നെ ബാധിക്കുന്നു. കാലാവസ്ഥാ വ്യതിയാനത്തിന്റെ ചില ഫലങ്ങൾ ഹൃസ്വകാല ഗുണമുള്ളതും എന്നാൽ ദീർഘകാല വ്യതിയാനങ്ങൾ മൊത്തത്തിൽ സമുദായങ്ങളെയും അതുവഴി സമൂഹത്തെ തന്നെയും നശിപ്പിക്കുന്നവയാണ്.

ജല സ്രോതസ്സുകൾ:

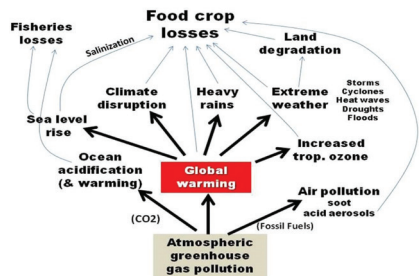
- ജല താപനിലയിലെ വർദ്ധനവ്, വർഷപാതങ്ങളുടെയും മുടൽ മഞ്ഞിന്റെയും വ്യതിയാനങ്ങൾ എന്നിവ ഉണ്ടാകുന്നു.
- താപനില ബാഷ്പീകരണത്തെ കൂട്ടുന്നതിനാൽ ശക്തമായ വർഷാഘാതങ്ങൾ ഉണ്ടാകുന്നു.
- തടാകങ്ങളിലേക്കും നദികളിലേക്കും ഒഴുകുന്ന രാസവസ്തുക്കളും മറ്റു മാലിന്യങ്ങളും പതിവായ പ്രളയവും കൊടുംകാറ്റുമൊക്കെ ഉളവാക്കുന്നു.

നിലവിൽ,
1.6 ബില്യൺ
ആളുകൾ കേവല
ജലക്ഷാമത്തിനു ഇരയായി
രിക്കുന്നു. ഇത് വരും
കാലയളവിൽ ഏകദേശം 2.8
ബില്യൺ ആയി രാജ്യ
ത്തു ഉയരുമെന്ന് പ്ര
തീക്ഷിക്കുന്നു.

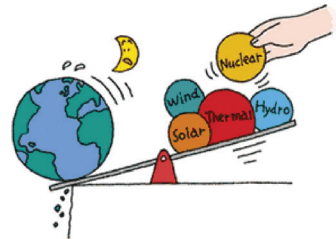
ഭക്ഷ്യോത്പാദനം:

- താപനില വ്യത്യാസങ്ങളും അന്തരീക്ഷ കാർബൺ ഡൈ ഓക്സയിഡിന്റെ അളവിലുള്ള മാറ്റവും, മഴയുടെ അഭാവവും, ഓസോൺ പാളിയിലെ പ്രശ്നങ്ങളും എല്ലാം ഭക്ഷ്യോത്പാദനത്തെ കുറയ്ക്കുന്നു.
- താപോർജ്ജത്തിന്റെ സമ്മർദ്ദം കൊണ്ടും ഭക്ഷ്യ വസ്തുക്കളുടെ നിലവാരം കൊണ്ടും കന്നുകാലികളുടെയും വളർത്തുമൃഗങ്ങളുടെയും ജീവിതം ദുസ്സഹമാകുന്നു.
- ജല താപനിലാമാറ്റങ്ങൾ വംശനാശം വരെ ഉളവാക്കുന്ന രീതിയിൽ മത്സ്യമേഖലയെ ബാധിക്കുന്നു.

ഊർജ്ജോപയോഗവും വിതരണവും:

- വൈദ്യുതി ഉത്പാദനത്തിനും മറ്റാവശ്യങ്ങൾക്കും ഉള്ള ജല ലഭ്യത കുറയുന്നു. തന്മൂലം ഊർജ്ജോപയോഗവും വിതരണവും താറുമാറാവുന്നു.
- സമുദ്രനിരപ്പ് ഉയരുന്നതും പതിവായ കൊടുംകാറ്റും ഊർജ്ജോത്പാദനത്തെ തടയുന്നതുമൂലം വൈദ്യുതി

വിതരണവും ഇന്ധന ലഭ്യതയും പവർപ്ലാന്റുകളുടെ പ്രവർത്തനങ്ങളുമെല്ലാം അവതാളത്തിലാവുന്നു.

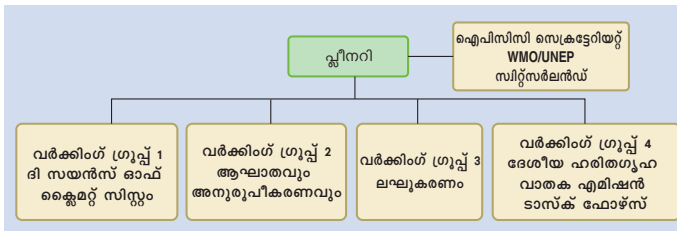
മറ്റു മാറ്റങ്ങൾ:

- ഉഷ്ണവീചികളും, മഞ്ഞുപെയ്യലിലെ കുറവും, വന്യ ജീവികളുടെ ആവാസവ്യവസ്ഥയിലുള്ള മാറ്റമെല്ലാം ടൂറിസത്തെയും മറ്റു വിനോദങ്ങളെയും വളരെ മോശമായരീതിയിൽ തന്നെ ബാധിക്കുന്നു.
- തീവ്രമായ കാലാവസ്ഥ വ്യതിയാനവും ഭക്ഷ്യ ലഭ്യതക്കുറവും സാമൂഹിക അസ്ഥിരതയ്ക്കും സംഘർഷത്തിനും കാരണമാവുന്നു.

കാലാവസ്ഥാ വ്യതിയാന നിർണ്ണയം:

യുണൈറ്റഡ് നേഷൻസ് എൻവിയർമെന്റൽ പ്രോഗ്രാമിന്റെയും വേൾഡ് മെറ്റീറോളോജിക്കൽ ഓർഗനൈസേഷന്റെയും ആഭിമുഖ്യത്തിൽ വികസിപ്പിച്ച ഇന്റർഗവണ്മെന്റൽ പാനൽ ഫോർ ക്ലൈമറ്റ് ചേഞ്ച് കാലാവസ്ഥാ വ്യതിയാനത്തിന്റെ വിവിധ ശാസ്ത്ര പാരീഡമിതിക സാമൂഹിക സാമ്പത്തിക വശങ്ങളും അതിന്റെ അനന്തര ഫലങ്ങളും കണക്കാക്കുന്ന ഒന്നാണ്.

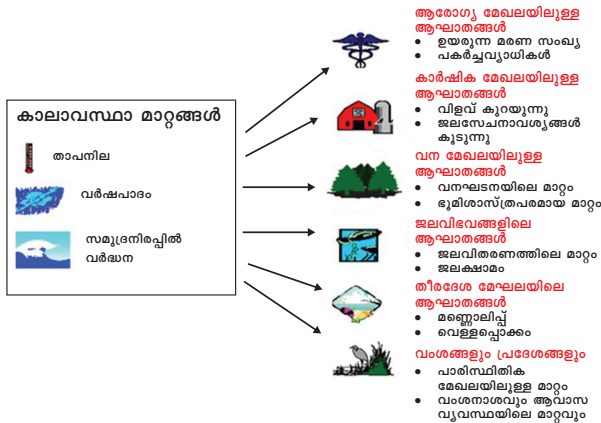

കാലാവസ്ഥാ വ്യതിയാനം സമൂഹത്തിൽ ഉണ്ടാക്കുന്ന ആഘാതങ്ങൾ

കാലാവസ്ഥാ വ്യതിയാനം സാമൂഹികമായും സാംസ്കാരികമായും ഒന്നിൽ കൂടുതൽ തരത്തിൽ നമ്മുടെ സമൂഹത്തെ ബാധിക്കുന്നു. കാലാവസ്ഥാ മാറ്റങ്ങളുടെ ആഘാതത്തിനു കൂടുതലായും ഇരയാവുന്നത് ദരിദ്രരോ, പ്രായമേറിയവരോ, കുടിയേറ്റക്കാരോ, തീരദേശ കെടുതികൾ അനുഭവിക്കുന്നവരോക്കെയാണ്. അതുപോലെ കാലാവസ്ഥയുമായി അടുത്ത രീതിയിൽ ഉപജീവനം നടത്തുന്നവരും കൂടാതെ കൃഷി, ഖനനം, വാണിജ്യം, വനം എന്നീ മേഖലയിൽ ബന്ധപ്പെട്ടിരിക്കുന്നവരും വളരെ തീക്ഷ്ണമായ രീതിയിൽത്തന്നെ കാലാവസ്ഥാ മാറ്റത്തിന്റെ ആഘാതത്തിനു പാത്രമാവുന്നു.

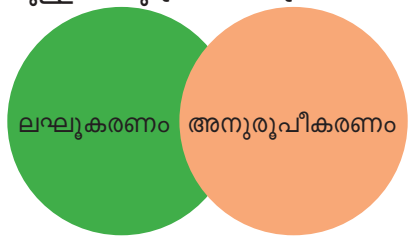
കാലാവസ്ഥാ വ്യതിയാനത്തിന് നമ്മുടെ കൈയ്ക്ക് ചെയ്യാനാകും ???

കാലാവസ്ഥാ വ്യതിയാനം സംഭവിക്കുകയും നമ്മുടെ കൈയ്ക്ക് ചെയ്യാൻ കഴിയുന്ന പ്രധാന കാര്യം വ്യക്തികളെയും സമൂഹത്തെയും അവബോധരാക്കുന്നതരത്തിലുള്ള കാലാവസ്ഥാ വ്യതിയാന പഠനങ്ങളെ പിന്തുണയ്ക്കുകയും പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുകയും ചെയ്യുക എന്നുള്ളതാണ്. കാലാവസ്ഥാശാസ്ത്രത്തെ ഒരു പ്രായോഗിക അറിവായി സമൂഹത്തെ മനസ്സിലാക്കിക്കാൻ ശ്രമിക്കണം, തന്മൂലം സങ്കീർണ്ണമായ ഭൗതികവും ജീവശാസ്ത്രപരമായ കൂടിച്ചേരലുകളെ കുറേക്കൂടി വിശദമായ രീതിയിൽ സാമൂഹികവും, രാഷ്ട്രീയവും വിദ്യാഭ്യാസപരമായ തീരുമാനങ്ങൾ എടുക്കുന്നതിൽ ഊന്നൽ നൽകാൻ സാധിക്കും:

കാലാവസ്ഥാ മാറ്റം അഭിസംബോധന ചെയ്യാനുള്ള രണ്ടു പ്രധാന തന്ത്രങ്ങൾ

- **ലഘൂകരണം** - ഹരിത ഗൃഹ വാതക സാന്ദ്രത കുറയ്ക്കുന്നതുവഴി കാലാവസ്ഥാമാറ്റത്തിന്റെ അളവ് നിയന്ത്രിക്കപ്പെടുന്നു.
- **അനുരൂപീകരണം** - പ്രാദേശികമായി ഒരു സമൂഹത്തിന്റെ ജീവിത ചുറ്റുപാടുകളെ കാലാവസ്ഥാ വ്യതിയാനം എതിർക്കുന്നതനുസരിച്ചു മാറ്റുന്നു.

കാലാവസ്ഥാ മാറ്റത്തിന്റെ കാരണങ്ങൾ കുറയ്ക്കാനുള്ള മാർഗങ്ങൾ

◆ കാർബണിന് ഒരു വില ഇടുക

കാർബൺ പ്രൈസിങ് നടപ്പാക്കുന്നതുവഴി കുറഞ്ഞ കാർബൺ ഇന്നൊവേഷൻ നിക്ഷേപം ഒരു പ്രചോദനമാകുന്നു. അതുമൂലം കമ്പനികൾക്ക് കുറഞ്ഞനിരക്കിൽ കാർബൺ ഉപയോഗം കൊണ്ടുവരാൻ സാധിക്കും. കൂടാതെ കാർബൺ നികുതി ഉദ്യമവും ഒരു ധീർകാല സന്ദേശം തന്നെ ഉളവാക്കുന്നു. ആയതിനാൽ കാർബൺ ഉപയോഗത്തിന് ഒരു പരിധി വരെ കുറവ് സംഭവിക്കുന്നു.

◆ **ഫോസിൽ ഇന്ധന സബ്സിഡി അവസാനിപ്പിക്കുക**

ഫോസിൽ ഇന്ധന ധനസഹായം ഒരു ഫലപ്രദമായ സന്ദേശം സമൂഹത്തിൽ ഉളവാക്കണം. ഫോസിൽ ഇന്ധന സബ്സിഡി സമൂഹത്തിൽ കുറഞ്ഞ കാർബൺ വളർച്ചയെ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്ന ഒന്നായിരിക്കണം. ദോഷകരമായ ഫോസിൽ ഇന്ധന സബ്സിഡി കാലക്രമേണ അത് ഏറ്റവും ആവശ്യമുള്ള സ്ഥലത്തേക്കും കൂടാതെ പാവപ്പെട്ടവന് ഉപകാരമാവുന്ന തരത്തിൽ മാത്രം ഉപയോഗിക്കാൻ പറ്റുന്ന ഒന്നായിരിക്കണം.

◆ **കുറഞ്ഞ കാർബൺ, രൂപരേഖ പട്ടണങ്ങൾ പടുത്തുയർത്തുക**

സൂക്ഷ്മമായ ഗതാഗത ഭൂവിനിയോഗ ആസൂത്രണങ്ങളും ഊർജ്ജക്ഷമത മാനദണ്ഡങ്ങൾ സ്ഥാപിക്കുന്നതുവഴിയും നഗരങ്ങൾ കുറഞ്ഞ കാർബൺ നഗരങ്ങളായി മാറ്റാൻ സാധിക്കും. തന്മൂലം വായുമലിനീകരണം കുറയ്ക്കുകയും, ഇത്തരം ഒരു നഗരം പടുത്തുയർത്തുന്നതുവഴി ഒട്ടനവധി തൊഴിലവസരങ്ങൾ ഉണ്ടാവുകയും അതിൽ പാവപ്പെട്ടവരെ ഉൾപ്പെടുത്താനും സാധിക്കുന്നു.

◆ **ഊർജ്ജ കാര്യക്ഷമതയും പാരമ്പര്യേതര ഊർജ്ജ ഉപയോഗവും**

ഏകദേശം 1.2 കോടി ആളുകൾ വൈദ്യുതി ലഭിക്കാതെയും, 2.8 ബില്യൺ ആളുകൾ പാചകത്തിനും മറ്റുമായി ഖര ഇന്ധനങ്ങളായ മരം, കരി, കൽക്കരി എന്നിവയെ ആശ്രയിക്കുന്നത് കൊണ്ടും ദോഷകരമായ അന്തർഗൃഹ വായു മലിനീകരണം ഉണ്ടാകുന്നു.

◆ **കാലാവസ്ഥാ-സ്മാർട്ട് കൃഷി നടപ്പാക്കുക**
കാലാവസ്ഥാ-സ്മാർട്ട് കൃഷി നടപ്പാക്കുന്നതുവഴി കർഷകർക്ക് അവരുടെ കൃഷി സ്ഥലങ്ങൾ ഉത്പാദന ക്ഷമത ഉള്ളതാക്കുവാനും കാലാവസ്ഥാ വ്യതിയാനത്തിൽനിന്ന് അവരുടെ കൃഷിയെ കരുത്തരാക്കാനും സാധിക്കുന്നു. വനങ്ങൾ സംരക്ഷിക്കുന്നത് വഴി കാർബൺ ആഗിരണം കുറയ്ക്കാനും അത് ചെടികൾക്കും മരങ്ങൾക്കും അനുയോജ്യമായ രീതിയിൽ ക്രമപ്പെടുത്താനും സാധിക്കുന്നു.

ആഗോളതാപനം- ഭൂമി, കാലാവസ്ഥ, ജനം, മൃഗങ്ങൾ, സമൂഹം എന്നിവയെ വളരെയധികം ശല്യം ചെയ്യുന്നു

സമൂഹത്തിലെ കാലാവസ്ഥാ വ്യതിയാനം അഭിമുഖീകരിക്കുന്നത് എങ്ങനെ ???

ഏതൊരു കാലാവസ്ഥ മാറ്റത്തിനെതിരെയും ഒരു നടപടിയുമെടുക്കാതെ നിഷ്ക്രിയരായിരിക്കുന്നത് തെറ്റാണ്. ഒരു വ്യക്തി എന്ന നിലയിൽ സാമൂഹിക പ്രതിബദ്ധതയിൽ നിന്നും ഒരിക്കലും ഒഴിഞ്ഞുമാറി നിൽക്കുവാൻ പാടുള്ളതല്ല. അത് കാര്യങ്ങളെ കൂടുതൽ സങ്കീർണ്ണമാക്കുകയെ ചെയ്യുകയുള്ളൂ. അതുകൊണ്ടു തന്നെ ഇന്ന് ഈ സമൂഹത്തിലെ കാലാവസ്ഥാ വ്യതിയാനങ്ങൾക്കു കാരണക്കാർ നാം തന്നെയാണെന്ന തിരിച്ചറിവ് അതിനു കാരണമാകുന്ന നമ്മുടെ പ്രവർത്തികളെ കുറയ്ക്കുന്നതിലേക്കുള്ള നിലപാടിലെത്തിച്ചേരുവാനും അതിനു വേണ്ടി പ്രയത്നിക്കാനും നമ്മൾ തയ്യാറാവണം.

കാലാവസ്ഥാ വ്യതിയാനം തടയാൻ സമൂഹത്തിൽ എടുക്കേണ്ട നടപടികൾ

1. കാലാവസ്ഥാ വ്യതിയാന ആക്ഷൻ ഗ്രൂപ്പുകൾ വികസിപ്പിക്കുക

- കാലാവസ്ഥാ അറിവുകളും പ്രതിരോധ നടപടികളും അടങ്ങുന്ന കർമ്മ പദ്ധതികൾ വികസിപ്പിച്ച് ജനങ്ങൾക്കിടയിൽ ബോധവൽക്കരണം നടത്തുക.
- കാലാവസ്ഥാ മാറ്റങ്ങളുമായി ബന്ധപ്പെട്ടു ചർച്ചകളും, സെമിനാറുകളും, അവബോധ ക്യാമ്പുകളും സംഘടിപ്പിക്കുക.
- സമൂഹത്തിൽ കാലാവസ്ഥാ വ്യതിയാന അറിവും പ്രതിരോധ നടപടികളും പ്രചരിപ്പിക്കാൻ 'നോളഡ്ജ് ബ്രോകർസ്' എന്നൊരു പുതിയ ഗ്രൂപ്പ് വികസിപ്പിക്കുക.

2. കുട്ടികളെയും യുവാക്കളെയും കാലാവസ്ഥാ വ്യതിയാന നിരോധന പ്രക്രിയകളിലേക്കു നിയോഗിക്കുക

- കാലാവസ്ഥാ വ്യതിയാനം തടയുന്നതിന്റെ കാര്യക്ഷമമായ മാർഗ്ഗരീതികളാണ് തങ്ങളെന്ന അവബോധം കുട്ടികളിലും യുവാക്കളിലും ഉളവാക്കുക.
- കാലാവസ്ഥാ വ്യതിയാനത്തിന്റെ കാരണങ്ങൾ മനസ്സിലാക്കുന്നതിനു അവരെ പ്രാപ്തരാക്കുക.
- റീസൈക്ലിങ് മുതലായ കാലാവസ്ഥാ വ്യതിയാന പ്രക്രിയകളിൽ അവരെ ഉൾപ്പെടുത്തുക.

3. കാലാവസ്ഥാ വ്യതിയാന മാറ്റങ്ങൾ ചെറുക്കുന്നതിന് വനിതാ സ്വാശ്രയ സംഘങ്ങൾ രൂപീകരിക്കുക

- വനിതാ സ്വയം സഹായ സംഘങ്ങൾ വഴി പ്രത്യേക പ്രദേശങ്ങൾക്കനുസരിച്ചു കാലാവസ്ഥാ വ്യതിയാന നിരോധന നടപടികൾ വികസിപ്പിക്കുക.
- വിവിധ സമുദായങ്ങളെയും സംഘടനകളെയും സംയോജിപ്പിച്ചു വനിതാ സഹായ സംഘങ്ങൾ വഴി കാലാവസ്ഥാ വ്യതിയാന പ്രതിരോധ സംരംഭങ്ങൾക്കു ഊന്നൽ കൊടുക്കുക.
- സ്വയം സഹായ സംഘങ്ങൾ പ്രത്യേകിച്ചു ദുർബല പ്രദേശങ്ങളെ കണ്ടെത്തി അവിടെ മികച്ചതും നൂതനവുമായ പ്രതിരോധ പദ്ധതികൾ നടപ്പാക്കാൻ ശ്രമിക്കുക.
- സ്വയം സഹായ സംഘങ്ങളുടെ മികച്ച കാലാവസ്ഥാ വ്യതിയാന പ്രവർത്തനങ്ങൾക്കു ഗ്രാന്റുകളും പാരിതോഷികങ്ങളും നൽകുക.

4. ബദൽ ഉപജീവന മാർഗ്ഗങ്ങൾ നിർദ്ദേശിക്കുക

- പ്രാദേശിക പ്രതീക്ഷകൾക്കും ബാഹ്യ വൈദഗ്ധ്യവും സംയോജിപ്പിച്ചു ബദൽ ഉപജീവന മാർഗ്ഗങ്ങൾ മെച്ചപ്പെടുത്തുക.
- മെച്ചപ്പെട്ട ഉപജീവനത്തിനായി കാലാവസ്ഥാ വ്യതിയാന അനുരൂപീകരണ മാർഗങ്ങൾ ഉപയോഗപ്പെടുത്തുക.

5. സോഷ്യൽ ഫോറസ്‌ട്രി പ്രോഗ്രാമുകൾ മെച്ചപ്പെടുത്തുക

- മാനുഷിക പ്രവർത്തനങ്ങളുടെ ഫലമായി ഇല്ലാതായ വനപ്രദേശങ്ങൾ പുനഃ സ്ഥാപിക്കുക.
- പ്ലാന്റ് എ ട്രീ ചലൻജ് മുതലായ പരിപാടികൾക്ക് ഊന്നൽ കൊടുക്കുക. അതുവഴി സമൂഹത്തിലെ ഓരോരുത്തർക്കും ഒരു തവണയെങ്കിലും മരം നടുന്നതിനുള്ള അവസരം ലഭിക്കുന്നു .
- സാധാരണക്കാർക്കായി പെരുമാറ്റ പരിശീലന പരിപാടികളും അവബോധ ക്യാമ്പുകളും സങ്കടിപ്പിക്കുക, ഇത്തരം പരിപാടികളുടെ ആവശ്യകതയും അവരുടെ പങ്കും മനസ്സിലാക്കിക്കൊടുക്കുക.
- സാമൂഹിക പങ്കാളിത്തം ഉൾപ്പെടുത്തി വനവത്കരണപരിപാടികൾ നടപ്പാക്കുക.

6. പുനഃചംക്രമണം, പുനരുപയോഗം, ലഘൂകരണം

- ഭക്ഷ്യാവശിഷ്ടങ്ങളുടെയും മാലിന്യങ്ങളുടെയും തോന്നിയപോലുള്ള നിക്ഷേപങ്ങൾ ഒഴിവാക്കുക തന്മൂലം ഹരിത വാഹക പ്രവാഹം ഒരു പരിധി വരെ കുറയ്ക്കാൻ സാധിക്കും.
- പുനഃചംക്രമണം ഒരു പതിവ് ദിനചര്യയായി മാറ്റുക, കുറവ് പ്ലാസ്റ്റിക് മറ്റു കാർബൺ എമിഷൻ വസ്തുക്കളും ഉപയോഗിക്കുക.
- പുനഃചംക്രമണത്തിന്റെയും, പുനരുപയോഗത്തിന്റെയും, ലഘൂകരണത്തിന്റെയും ആവശ്യകത സെമിനാറുകളും ചർച്ചകളും നടത്തി സമൂഹത്തെ ബോധവാന്മാരാക്കുക.

ഇത്തരം പ്രവർത്തനങ്ങളിൽ ഏർപ്പെടുന്നതുവഴി സമൂഹത്തിനായി ഒരു ചെറിയ കാര്യമാണെങ്കിലും മഹത്തായ ഒരു പ്രവർത്തനമാണ് നമ്മൾ ചെയ്യുന്നത് എന്നത് അഭിമാനാർഹമായ ഒന്നാണ്. കൂടാതെ നമ്മുടെ സുരക്ഷിതമായ ഭാവിയ്ക്കും വരും തലമുറയ്ക്കും വേണ്ടി ഇപ്പോഴെങ്കിലും ഉണർന്നു പ്രവർത്തിക്കേണ്ടത് നമ്മുടെ കടമയാണ്.

ഓർക്കുക നമുക്ക് ഒരു ഭൂമിയെ ഉള്ളൂ, അത് പൊട്ടിത്തെറിപ്പിക്കരുത്

കാലാവസ്ഥ വ്യതിയാനവും കെട്ടുപിണഞ്ഞ സമൂഹവും

